

højere Klassers. Hvad Under da, at Opdragelsesanstaltens Lærere næsten ingenting faar? Og hvad Under, at de store pædagogiske Begavelser kun sjældent ofrer sig for saa ringeagtet en Gerning?

Alligevel er dette kun den ene Side af Sagen, og maaske ikke den værste. Selv første Rangs Lærerkrafter vilde have uhyre svært ved at løse deres Opgave, naar de ikke forsynedes med Midler til at virkeliggøre deres pædagogiske Krav. Og her bringer Fattighuskaarene baade Hjem og Anstalter til at slaa sørgeligt af. Det gælder — skriver en Indsender — at skaffe disse Børn en Opdragelse, der mindst staar paa Højde med den, der ydes andre Børn. Ingen Kostskole tager et Barn under 800 Kr. aarlig. 120 Kr. har Overinspektøren en Gang nævnt som et passende Vederlag for de Børn, her er Tale om. Hvad kan der ydes herfor? Større Forbedringer er det altid næsten umuligt at skaffe offentlig Støtte til. Som Overretsassessor Ussing en Gang paa et Kriminalistmøde tilraabte Rigsdagsmændene: »Havde der været Tale om Kontrolstationer for Svin, vilde Pengene let kunne opnaas, nu gælder det kun Børn«.

De forskellige Indsendere peger paa adskillige Ønsker, hvis pædagogiske Værd er indlysende, men som de maa opgive af Nød.

For det første at faa mindre Anstalter, der mere kan faa Hjemmets Præg, undgaa det uniforme, militære, som er nødvendigt, hvor mange er samlede. Med en mærkværdig Overensstemmelse har alle Børnehjemsfolkene udtalt sig for ikke at have mere end 15—20 Børn i hvert Hjem. Der indvendes, at det vilde være vanskeligt at finde saa mange gode Hjem og dygtige Ledere. Men mange Vanskeligheder vil svinde, naar det daglige Liv former sig saaledes, at Barnet ikke føler noget anstalts- eller internatagtigt ved sit Opholdssted, men føler det som sit Hjem. Først da vil Børnene faa en naturlig Interesse for at være med til at skabe Orden og Hygge i det. En Forstanderinde protesterer stærkt mod, at Børnene arbejder for fremmede, men vil, at de skal gøre alt Arbejdet i og med Hjemmet — tømre, mure, tapetsere o. s. v. Pigerne skal sy, i Stedet for at bruge omsyet fremmed Tøj, og naturligvis gennem Deltagelse i Husgerningen opdrages til vordende Husmødre.

Det er udmærket, naar dette Arbejde

faar et lignende Frivillighedens Præg som overfor en rigtig Far og Mor, man gerne vil hjælpe. Jo mere det bliver et Led i Børnenes Pligter, des tvivlsommere er dets Værdi. Det har ikke været nogen Anstalt vanskeligt at skaffe Børnene Arbejde, der skulde vække Energi og Udholdenhed, Vilje og Pligtopfyldelse. Efter Fellenberg mente man, *Landbruget* var det ene saliggørende i den Retning. En enkelt Indsender holder endnu paa det. Andre fordømmer det som ensidigt — det holdes ikke mere oppe af andre Grunde end de økonomiske — det er det billigste. Det, man nu ønsker, er et Arbejde, der ikke kommer udefra blot som et Krav til Børnene, men imødekommer en Trang hos dem selv, og derved udløser de frugtbare Evner.

Men Sparsommeligheden fra det offentlige Side begynder allerede overfor Elementarundervisningen. Det hedder i d. kgl. Anordning for de anerkendte Børnehjem § 10, at der foruden i de almindelige pligtige Skolefag *saa vidt muligt* bør undervises i pædagogisk Sløjd eller i Husgerning, hvilke Fags opdragende Betydning under de her omhandlede Forhold maa sættes meget højt. Passende Gymnastiklokale *bør* søges tilvejebragt. Man forstaar ikke, at Staten anerkender Børnehjem og anviser dem særlig opdragende Fag samtidig med, at den beskedent nøjes med at ønske dem, men ikke giver Midler dertil, saa lidt som til Samlinger (fysiske og naturhistoriske), der kunde gøre den egentlige Undervisning frugtbringende og interessevækkende. En enkelt Forstander lægger Vægten paa en solid Skoleundervisning. De fleste andre ønsker ikke blot Sløjd, men en rigere Mulighed for alsidig eller rettere speciel Uddannelse: i Gartneri, forskellige Haandværk, Søvæsen (paa et Skoleskib efter engelsk Mønster) og som Musikere. I franske og engelske Opdragelsesanstalter spiller Musikkorpset en uhyre Rolle, baade Uddannelsen til det og dets Medvirkning, og mange Regimentmusikere udgaar derfra.

I engelske Hjem og Anstalter undervises der ialt i 73 forskellige Fag, d. e. uddannes til 73 forskellige Virksomheder. Hos os er Smedien paa Bøgildgaard en enlig Svale. Vi forudbestemmer Børnenes Skæbne, idet den Uddannelse, de faar, »henviser dem til de laveste Klasser i det arbejdende Proletariat: Landarbejdere, Matroser, Fyrbødere«. Maalet sættes for lavt, derom er alle enige, og heri er Økono-